

5683

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 26.10.2023
Sayı: 15

İsa Mesih ŞAHİN

İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat İŞİKHAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 13.10.2023

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili

Çıraklık, mesleğe yönelik eğitim ve çoğu zaman sürece eşlik eden bir çalışma (sınıf çalışması ve okuma) ile birlikte bir ticaretin veya mesleğin yeni nesil meslek erbabı uygulayıcılarının staj ve eğitim sisteminin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Çıraklık süreci özel sektörün özellikle hizmet tarafına ara eleman yetiştiren oldukça önemli bir kurumdur. Bununla birlikte üç çıraklık seviyesi vardır. İlk seviye “çırak” yaygın olarak kullandığımız, bir meslek dalına vasıfsız olarak başladığında verilen isimdir. İkinci seviye ise “kalfa” olarak adlandırılan ön ustadır. Ustalık seviyesine “usta” denir ve artık yapılan meslek/zanaat konusunda verilen hizmette yetkinlik kazanıldığını ifade eder.

3308 numaralı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 1'inci maddesinde; “çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda, yükseköğretim kurumlarında ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitime ilişkin esasları düzenlemektir.” İfadeleri yer almaktadır.

8 Eylül 1999 tarihi öncesinde kendi rızası dışında (zorunlu) mesleki eğitime gönderilen vatandaşlarımız Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) düzenlemesi kapsamı dışında kalmıştır. Bu durum, ülkemizin üreten emekçi sınıfının mesleki eğitim kapsamında geçirdikleri fiili süreler için EYT dönemi haklarının tanınmaması Anayasal eşitlik ve adalet kapsamında mağduriyetin oluşmasına sebep olmaktadır. Mevcut mesleki eğitim mevzuatı nedeniyle zorunlu mesleki eğitimler uzun kol yapılamamaktadır. Yapılan kısa kol ise emeklilikte geçmemektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) kaydı olmayan ve bu şekilde yaptırılan tüm zorunlu stajlar ve çıraklık kayıtları okullarda evrak ile sabit olup bulunmaktadır. Ayrıca, zorunlu mesleki eğitim ile ilgili çıraklık kayıtları diplomanın alınmasında da mecburiyet teşkil etmektedir.

Bu anlamda mağduriyetlerin giderilmesi açısından 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda belirtilen çıraklar ile meslek liselerinde okumaktayken veya yükseköğrenimleri sırasında **zorunlu staja tabi tutulan öğrencilerin çıraklık veya stajının başladığı tarih, uzun vadeli sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul ve tescil edilmesi** oluşan bu mağduriyet açısından önem arz etmektedir.

Bu vesileyle;

1. Staj yapan kadınların staj girişinden sonraki dönemi doğum borçlanması yaparak uzun vadeli sigorta kollarına dahil etme imkânı varken bu borçlanma hakkının doğru bir tanım ile tüm stajyer ve çıraklara verilmesi mümkün müdür? Bu konu hakkında Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış ya da yapılacak mıdır?
2. 5510 sayılı Kanun çerçevesinde meslek lisesindeki staj veya çıraklık bildirimlerinden dolayı bir kadın ilgili tarihleri doğum borçlanması yaparak yaşlılık aylığında değerlendirebilirken aynı okulun teknik lise bölümünden mezun olmuş, yaz stajı yapan ya da sigortalılık bildirimleri yapılmamış bir çırak ya da yüksekokul kapsamında zorunlu mesleki eğitime tabi tutulan öğrenci herhangi bir borçlanma yöntemi ile ilgili dönemi uzun vadeli sigorta kollarında değerlendirebilmekte midir?
3. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda belirtilen çıraklar ile meslek liselerinde okumaktayken veya yükseköğrenimleri sırasında zorunlu staja tabi tutulan ve kısa vadeli sigorta kollarından sigorta bildirimi yapılan öğrencilerin söz konusu fiili çalışmalarının uzun vadeli sigorta kolları bakımından ilk sigortalı işe giriş tarihi olarak kabul edilmesi yönünde Bakanlığınızca yapılan bir çalışma veya hazırlık var mıdır?

